

Єдиним джерелом фінансування майже половини соціальних підприємств є комерційна діяльність. Є компанії, діяльність яких фінансується грантами, але їх кількість не перевищує 50,0%. 1/5 соціальних підприємств країни підтримуються кредитними засобами. Чверть соціальних підприємств наголошує, що основним джерелом їх фінансування є власні кошти засновника [5].

Отже, соціальне підприємництво бере свій початок з XIX століття, основною передумовою є неспроможність виключно державних установ вирішувати всі необхідні соціальні проблеми груп населення. Це особливий сегмент бізнесу, що крім необхідної фінансової складової, містить і соціальну мету, заради якої здійснюється діяльність. На сучасному етапі в Україні відсутня законодавча база для явище соціального підприємництва, проте ця тенденція стає все більш модною та поширеною.

Перелік використаних джерел:

1. ISO 26000 – Social Responsibility / ISO. 2010. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.iso.org/iso-26000-social-responsibility.html>
2. Свинчук А. Міжнародний досвід розвитку соціальних підприємств: уроки для України. Теорія стратегії та економічного розвитку. 2014. № 34. С. 25 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://ir.kneu.edu.ua/bitstream/2010/4539/1/2014_34_%2825-32%29.pdf
3. The Global Agenda for social work and social development: Commitment to action. 2012. 6 p. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://cdn.ifsw.org/assets/globalagenda2012.pdf>
4. Лавровский В. М., Барг М. А. Английская буржуазная революция: некоторые проблемы английской буржуазной революции 40-х годов XVII в. Москва: Соцэкгиз, 1958.
5. Шаповалова Т. В. Соціальне підприємництво і фандрейзинг: навч. посіб. Київ: МФСА, 2016.

Волошин А.В.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ФОРМУВАННЯ КОМПЛЕКСУ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ

Конкурентні переваги є життєво важливою запорукою зростання та розвитку на рівні фірми та держави, а отже є доцільними зупинитися на більш детальному їх аналізі.

Конкурентні переваги поняття багатостороннє, воно стосується багатьох складових діяльності економічних агентів, різних внутрішніх та зовнішніх чинників й в літературі через відмінність підходів до оцінки та аналізу це

поняття трактується по різному, що призводить багатоваріантності визначення поняття.

Одним з перших поняття конкурентної переваги визначив М.Портер. Портер зазначає, що конкурентні переваги виникають з тієї вартості, яку об'єкт здатен створити для своїх споживачів і яка перевищує витрати по її створенню.

Згідно офіційної інформації Організації Об'єднаних Націй сталий розвиток визначається як розвиток, який відповідає потребам сьогодення без шкоди для здатності майбутніх поколінь задовольняти власні потреби.

Для досягнення сталого розвитку надзвичайно важливо гармонізувати три основні елементи: економічне зростання, соціальну інтеграцію та захист навколишнього середовища. Ці елементи взаємопов'язані і всі мають вирішальне значення для добробуту людей та суспільства.

Викорінення бідності у всіх її формах та вимірах є необхідною вимогою сталого розвитку. З цією метою необхідно сприяти стійкому, всеосяжному та рівному економічному зростанню, створюючи більші можливості для всіх, зменшуючи нерівність, підвищуючи базові стандарти життя, сприяючи справедливому соціальному розвитку та інклюзії, та сприяючи інтегрованому та стійкому управлінню природними ресурсами та екосистемами [3].

ООН в своєму Порядку Денному сталого розвитку зазначив 17 цілей, і ціллю №8 зокрема є “Сприяти стійкому, всеосяжному та стійкому економічному зростанню, повноцінній та продуктивній зайнятості та гідній роботі для всіх”.

Після глобального економічного спаду в 2009 р. Світ у цілому став свідком зростання продуктивності праці та покращення рівня безробіття, незважаючи на значні розбіжності між регіонами. Через десять років, у 2019 році, світова економіка знову сповільнилася, з найнижчим зростанням з 2008 по 2009 рік [3].

Коронавірус у 2020 році спричинив різкі та глибокі зміни, ще більше уповільнивши економіку. Це чинить несприятливий вплив на світові ринки праці, особливо на працівників, які працюють у неформальній зайнятості, самозайнятих, щоденних заробітних плат та працівників у секторах з найбільшим ризиком зриву. Насправді можна очікувати найбільшого зростання глобального безробіття з часів Другої світової війни [3].

Роль конкурентних переваг полягає, у формуванні в першу чергу ієрахії чинників, які зможуть стати драйверами відновлення економіки країни на всіх рівнях – починаючи від підприємства.

Побудова комплексу для формування конкурентних переваг може будуватися за представленим вище сценарієм з проходженням наступних сценаріїв:

- 1) чітке визначення наявної вартості об'єкта дифенціації;
- 2) формування двої векторів аналізу – операційного та стратегічного огляду;
- 3) на основі оглядів – аналіз існуючих ресурсів і можливостей об'єкта;

Рис.1 – Теоретична основа побудови комплексу конкурентних переваг, [2], [3]

4) формування відмінних компетенцій – тобто таких, які відрізняються від інших учасників;

5) поєднання створеної відмінної компетенції та початкової вартості має призвести до процесу формування та створення “стійкої” цінності об’єкта як ключового фактору подолання існуючої проблеми. [1], [2]

При цьому варто враховувати, що дана стратегія може бути використана як базова починаючи з рівня підприємства і вище.

Перетин вектору створення / покращення конкурентних переваг та процесу сталого розвитку можна розглядати на прикладі 8 пункту Порядку Денного сталого розвитку, який відповідає за економічну складову.

Так, в останній редакції даного документа за 2020 рік головними проблемами для сталого розвитку виділено наступне:

1) навіть до пандемії світове економічне зростання хоч і було швидким, не вдалося досягти цільового показника у 7 %;

2) постійне зростання світової продуктивності праці з 2000 року може впасти в умовах кризи коронавірусу;

3) пандемія матиме особливо негативний вплив на працівників неформальної економіки;

4) глобальне безробіття може досягти історичного максимуму в 2020 – 2021 році;

5) збільшення витрат на охорону праці та гігієну праці стають ще важчим випробуванням із відкриттям робочих місць;

б) туризм стикається з безпрецедентними проблемами, оскільки багато малих острівних держав, що розвиваються, стикаються з новими та суворими економічними реаліями. [3]

Перераховані вище цілі є лише найбільшими проблемами які вже існують, і вимагають швидкого реагування як на рівні держав, так і на рівні підприємств – зміна реалій вимагає зміни напрямків створення конкурентних переваг в цьому форматі існування економічної системи.

Для вирішення існуючих глобальних проблем на рівні держав/ компаній потрібен новий рівень залучення працівників, покращена життєздатність ринку, а також інвестиції у необхідну інфраструктуру для забезпечення більш глибокого рівня безпеки учасників системи (якщо говорити про рівень відповідальності держави).

Фірмам потрібно буде розглянути довгострокову перспективу у створенні ресурсів та можливостей. Після досягнення цілей за рахунок диференціальних технологій у зміні ведення бізнесу/ політик економічного зростання можуть бути відкриті можливості для ведення бізнесу з вищою маржею і, таким чином, забезпечення стійких конкурентних переваг.

Перелік використаних джерел:

1. AAKER D. (1989). Managing Assets and Skills: The Key to Sustainable Competitive Advantage. California Management Review. 31, 91-106.

2. BARNEY J. (1991) Firm Resources and Sustained Competitive Advantage. Journal of Management. 17, 99-120.

1. Promote sustained, inclusive and sustainable economic growth, full and productive employment and decent work for all / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://unstats.un.org/sdgs/report/2020/goal-08/>

Коваль С.Б.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

ОСОБЛИВОСТІ КРИЗ В УКРАЇНІ ЗА ЧАСІВ НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Економічні кризи – часте явище в світі, що може набувати різних форм і вражати різні галузі економіки. Зараз людство загалом, і Україна зокрема, зіткнулись з новою кризою, яка зачепила всі країни світу, а деякі галузі стали на межі не просто банкрутства, а зникнення. Така серйозна ситуація змушує уряди країн шукати ефективні механізми економічного відновлення в найкоротший термін, і українська влада не виключення. Для застосування різних інструментів стимулювання слід дослідити саму природу криз в нашій країні в період становлення ринкової економіки (1991-2020 роки), адже при глобальності криз, їх вплив на кожну державу визначається її особливими характеристиками і розвитком.